

Medicinski fakultet u Rijeci

**IZVEDBENI NASTAVNI PLAN
2024/2025**

Za kolegij

**Genetički modificirani organizmi u hrani na tržištu u
Republici Hrvatskoj**

Studij:	Sanitarno inženjerstvo (R) (izborni) Sveučilišni diplomski studij
Katedra:	Katedra za zdravstvenu ekologiju
Nositelj kolegija:	izv. prof. dr. sc. Pavičić-Žeželj Sandra, dipl. sanit. ing.
Godina studija:	1
ECTS:	1.5
Stimulativni ECTS:	0 (0.00%)
Strani jezik:	Ne

Podaci o kolegiju:

Kolegij Genetički modificirani organizmi u hrani na tržištu u Hrvatskoj je izborni predmet na prvoj godini Diplomskog sveučilišnog studija sanitarnog inženjerstva a sastoji se od 30 sati seminara (1,5 ECTS). Cilj kolegija je usvajanje osnovnih znanja o hrani koja sadrži genetički modificirane organizme. Cilj je upoznati studente s metodama detekcije genetički modificiranih organizama u hrani kao i načinu praćenja takve hrane na tržištu u Hrvatskoj. Osobit naglasak je na zdravstvenoj ispravnosti hrane koja sadrži genetički modificirane organizme i označavanju takve hrane u Hrvatskoj i svijetu. Sadržaj predmeta je sljedeći: Osnovni pojmovi. Detekcija u hrani (detekcija preko proteina i preko DNA). Pravna regulativa u Hrvatskoj i svijetu. Praćenje prisutnosti na tržištu u Hrvatskoj. Zdravstvena neispravnost hrane koja sadrži GMO. Označavanje hrane koja sadrži GMO. Procjena rizika. Potencijalna prijetnja za zdravlje i okoliš.

Popis obvezne ispitne literature:

1. Zakon o hrani od 14 srpnja 2003. NN 117/03. (Srpanj 23, 2003).
2. Pravilnik o općem deklariranju ili označavanju hrane od 4 kolovoza 2004 godine. NN 114/04. (Kolovoz 8, 2004).
3. Uredba o razini genetski modificiranih organizama u proizvodima ispod koje proizvodi koji se stavljaju na tržište ne moraju biti označeni kao proizvodi koji sadrže genetski modificirane organizme od 12 ožujka 2004 godine. NN 34/04. (Ožujak 17, 2004).
4. Zakon o genetski modificiranim organizmima od 20. svibnja 2005. godine. NN 70/05. (Lipanj 8, 2005).
5. Pravilnik o sadržaju, opsegu i metodologiji izrade procjene rizika za ograničenu uporabu genetski modificiranih organizama od 14. lipnja 2006. godine. NN 84/06. (Srpanj 24, 2006).
6. EU Directive 2001/18/EEC on the deliberate release into the environment of genetically modified organisms and repealing Council Directive 90/220/EEC. Official journal of the European Communities. No. 106. p. 1-38. (Apr 17, 2001).
7. Directive 2000/13/EC of the European Parliament and of the Council of 20 March 2000 on the approximation of the laws of the Member States relating to the labelling, presentation and advertising of foodstuffs. Official journal of the European Communities. No. L. 109, p. 29-42. (May 6, 2000).
8. Commission Recommendation of 23 July 2003 on guidelines for the development of national strategies and best practices to ensure the coexistence of genetically modified crops with conventional and organic farming (notified under document number C (2003) 2624). Official journal of the European Communities. No. L. 189, p. 36-47. (Jul 29, 2003).

Popis dopunske literature:

1. Želježić D. Genetički preinačeni organizmi u hrani - proizvodnja, detekcija i moguće opasnosti. Arh Hig Rada Toksik. 2004;4:301-12.
2. Capak K. GMO i zdravlje. Medix. 2004; 53: 23-6.
3. Matasović D. Genetski modificirana hrana i trgovina. Suvremena trgovina. 2003; 3-4 (28): 84-87.

Nastavni plan:

Seminari popis (s naslovima i pojašnjenjem):

S01 Osnovni pojmovi

- definirati osnovne pojmove vezane uz pojam genetički modificirani organizmi u hrani
- objasniti hrvatsku i europsku pravnu regulative
- navesti način označavanja i prepoznavanja hrane koja sadrži genetski modificirane organizme

P02 Pravna regulativa u Hrvatskoj

- definirati osnovne pojmove vezane uz pojam genetički modificirani organizmi u hrani
- objasniti hrvatsku i europsku pravnu regulative
  - navesti način označavanja i prepoznavanja hrane koja sadrži genetski modificirane organizme

S03 Pravna regulativa u svijetu

objasniti europsku pravnu regulativu

S04 Detekcija GMO u hrani preko DNA

prepoznati mogući utjecaj GMO na zdravlje i okoliš

S05 Detekcija GMO u hrani preko proteina

prepoznati mogući utjecaj GMO na zdravlje i okoliš

S06 Praćenje prisutnosti genetički preinačene hrane u Hrvatskoj

navesti način označavanja i prepoznavanja hrane koja sadrži genetski modificirane organizme

S07 Zdravstvena neispravnost hrane koja sadrži GMO

prepoznati mogući utjecaj GMO na zdravlje i okoliš

S08 Označavanje hrane koja sadrži GMO

navesti način označavanja i prepoznavanja hrane koja sadrži genetski modificirane organizme

S09 Procjena rizika

upoznati se s pojmom i načinom procjene rizika

S10 Potencijalna prijetnja za zdravlje i okoliš

prepoznati mogući utjecaj GMO na zdravlje i okoliš

Obveze studenata:

Studenti su obavezni redovito pohađati i aktivno sudjelovati u svim oblicima nastave. Student nije izvršio svoje obveze propisane studijskim programom ukoliko je izostao više od 30% nastavnih sati svih oblika nastave (predavanje, seminari) prema Pravilniku o ocjenjivanju studenata na Medicinskom fakultetu u Rijeci. Prema preporuci Sveučilišta student može odbiti pozitivnu ocjenu na ispitu ali pri tome mora potpisati obrazac kojim prihvaća nedovoljnu ocjenu uz iskorišten jedan od tri moguća izlaska na ispit.

Ispit (način polaganja ispita, opis pisanog/usmenog/praktičnog dijela ispita, način bodovanja, kriterij ocjenjivanja):

Ocjenjivanje studenata provodi se prema važećem Pravilniku o studijima Sveučilišta u Rijeci, te prema Pravilniku o ocjenjivanju studenata na Medicinskom fakultetu u Rijeci (usvojenog na Fakultetskom vijeću Medicinskog fakulteta u Rijeci).

Rad studenata vrednovat će se i ocjenjivati tijekom izvođenja nastave, te na završnom ispitu. Od ukupno 100 bodova, tijekom nastave student može ostvariti 50 bodova, a na završnom ispitu 50 bodova. Ocjenjivanje studenata vrši se primjenom ECTS (A-F) i brojčanog sustava (1-5). Ocjenjivanje u ECTS sustavu izvodi se prema kriteriju ocjenjivanja iz Odluke o izmjenama i dopunama pravilnika o studijima Sveučilišta u Rijeci, članak 29.

Tko može pristupiti završnom ispitu:

Završnom ispitu može pristupiti student koji je na nastavi skupio minimum 50% ocjenskih bodova (25). Studenti koji su tijekom nastave ostvarili od 0 do 49,9% ocjenskih bodova od ocjenskih bodova koje je bilo moguće steći tijekom nastave kroz oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja studenata sukladno pravilniku i/ili studijskom programu sastavnice ocjenjuju se ocjenom F (neuspješan), ne mogu steći ECTS bodove i moraju ponovo upisati predmet.

Tko ne može pristupiti završnom ispitu:

- Studenti koji su tijekom nastave ostvarili 0 do 29,9 bodova ili koji imaju 30% i više izostanaka s nastave. Takav student je neuspješan (1) F i ne može izaći na završni ispit, tj. mora predmet ponovno upisati naredne akademske godine.

I. Tijekom nastave vrednuje se (maksimalno do 50 bodova):

a) seminarski rad i prezentacija (do 50 bodova)

Svaki student je obavezan sam ili u grupi izraditi pismeni seminarski rad s prezentacijom i raspravom pred svim studentima. Ocjenjuje se pismeni dio i prezentacija ukupno gledajući.

Tablica 1 Kriteriji dodjele bodova za seminarski rad

Seminarski rad	Maksimalno bodova
1. Angažiranost studenta u prikupljanju i način iznošenja informacija	maks. 10
1. Pisanje seminarskog rada	maks. 10
1. Uključenost u analizu problema, donošenje zaključaka i njihova povezanost	maks. 15
1. Način prezentacije	maks. 15
UKUPNO	50 bodova

II. Završni ispit je pismeni ispit i sastoji se od 20 pitanja. Prag prolaza na ispitu je 50%, a bodovi za riješen test ispod praga se ne daju. Nosi 50 ocjenskih bodova.

broj točnih odgovora na ispitu ocjenski bodovi

10 25

11 26

12 27

13 30

14 33

15 36

16 39

17 42

18 45

19 48

20 50

III. Konačna ocjena je zbroj ECTS ocjene ostvarene tijekom nastave i na završnom ispitu:

Konačna ocjena

A (90-100%) izvrstan (5)

B (75-89,9%) vrlo-dobar (4)

C (60-74,9%) dobar (3)

D (50-59,9%) dovoljan (2)

F (studenti koji su tijekom nastave ostvarili manje od 25 bodova ili nisu položili završni ispit) nedovoljan (1)

Ostale napomene (vezane uz kolegij) važne za studente:

SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE 2024/2025

Genetički modificirani organizmi u hrani na tržištu u Republici Hrvatskoj

Seminari (mjesto i vrijeme / grupa)
22.10.2024
S01 Osnovni pojmovi: <ul style="list-style-type: none">
• ONLINE (11:00 - 13:00) ^[411]<ul style="list-style-type: none">
◦ GMOUHNTURH
P02 Pravna regulativa u Hrvatskoj: <ul style="list-style-type: none">
• ONLINE (11:00 - 13:00) ^[411]<ul style="list-style-type: none">
◦ GMOUHNTURH
S03 Pravna regulativa u svijetu: <ul style="list-style-type: none">
• ONLINE (11:00 - 13:00) ^[411]<ul style="list-style-type: none">
◦ GMOUHNTURH
izv. prof. dr. sc. Pavičić-Žeželj Sandra, dipl. sanit. ing. ^[411]
23.10.2024
S04 Detekcija GMO u hrani preko DNA: <ul style="list-style-type: none">
• NZZJZ - Akvarij (12:00 - 15:00) ^[411]<ul style="list-style-type: none">
◦ GMOUHNTURH
S05 Detekcija GMO u hrani preko proteina: <ul style="list-style-type: none">
• NZZJZ - Akvarij (12:00 - 15:00) ^[411]<ul style="list-style-type: none">
◦ GMOUHNTURH
S06 Praćenje prisutnosti genetički preinačene hrane u Hrvatskoj: <ul style="list-style-type: none">
• NZZJZ - Akvarij (12:00 - 15:00) ^[411]<ul style="list-style-type: none">
◦ GMOUHNTURH
S07 Zdravstvena neispravnost hrane koja sadrži GMO: <ul style="list-style-type: none">
• NZZJZ - Akvarij (12:00 - 15:00) ^[411]<ul style="list-style-type: none">
◦ GMOUHNTURH
S08 Označavanje hrane koja sadrži GMO: <ul style="list-style-type: none">
• NZZJZ - Akvarij (12:00 - 15:00) ^[411]<ul style="list-style-type: none">
◦ GMOUHNTURH
S09 Procjena rizika: <ul style="list-style-type: none">
• NZZJZ - Akvarij (12:00 - 15:00) ^[411]<ul style="list-style-type: none">
◦ GMOUHNTURH
S10 Potencijalna prijetnja za zdravlje i okoliš: <ul style="list-style-type: none">
• NZZJZ - Akvarij (12:00 - 15:00) ^[411]<ul style="list-style-type: none">
◦ GMOUHNTURH
izv. prof. dr. sc. Pavičić-Žeželj Sandra, dipl. sanit. ing. ^[411]

Popis predavanja, seminara i vježbi:

SEMINARI (TEMA)	Broj sati	Mjesto održavanja
S01 Osnovni pojmovi	3	ONLINE
P02 Pravna regulativa u Hrvatskoj	3	ONLINE
S03 Pravna regulativa u svijetu	3	ONLINE

S04 Detekcija GMO u hrani preko DNA	3	NZZJZ - Akvarij
S05 Detekcija GMO u hrani preko proteina	3	NZZJZ - Akvarij
S06 Praćenje prisutnosti genetički preinačene hrane u Hrvatskoj	3	NZZJZ - Akvarij
S07 Zdravstvena neispravnost hrane koja sadrži GMO	3	NZZJZ - Akvarij
S08 Označavanje hrane koja sadrži GMO	3	NZZJZ - Akvarij
S09 Procjena rizika	3	NZZJZ - Akvarij
S10 Potencijalna prijetnja za zdravlje i okoliš	3	NZZJZ - Akvarij

ISPITNI TERMINI (završni ispit):
